

**Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы
Өжем авыл жирлегә Советы Карары**

22 апрель 2019 ел

№ 93

Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Өжем авыл жирлегә жирле үзидарә органының законга һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Өжем авыл жирлегә жирле үзидарә органының Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Өжем авыл жирлегә жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) муниципаль норматив хокукый актларга һәм законнарга үзгәрешләр кертү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, « Өжем авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Өжем авыл жирлегә Советы карар чыгарды :

1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Өжем авыл жирлегә жирле үзидарә органының законга һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Өжем авыл жирлегә жирле үзидарә органы:

үз нормалар ижат итү эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәләше өчен җаваплы затларны билгеләү;

җаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнен вазыйфаи

күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Әлеге карарны мәгълүмат стендларында , Өтнә муниципаль районының Интернет челтәрендә <http://atnya.tatarstan.ru> веб –адресы буенча һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында : pravo.tatarstan.ru веб –адресы буенча урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны үз җавапчылыгымда калдырам.

5. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән ун көн узгач үз көченә керә.

Өтнә муниципаль районы
Өжем авыл башлыгы

А.Т.Валиев

**Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Өжем авыл жирлеге
жирле үзидарә органнары законнары һәм муниципаль норматив
хокукый
актлары үзгәрешләренә мониторинг үткәрү турында
нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Өжем авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлары үзгәрешләренә мониторинг үткәрү (алга таба - мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнарының үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль актларны кабул итүне (бастыруны), үзгәртүне яки үз көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмин итү өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлаштырылган эшчәнлеген күздә тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә муниципаль берәмлек Советының юридик бүлгегә һәм башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Мониторинг үткәрү өчен жирле үзидарә органнарында җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг максатлары:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында, муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяҗларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, кимчелекләрне, хокукый жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

кирәк булмаган (актуальлеген югалткан) яки гамәлдә кулланылмаган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар ижат итү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг түбәндәге үзгәрешләрне жью, гомумиләштәру, анализлау һәм бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституцион законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенә закон актларында;

Россия Федерациясе указлары, Россия Федерациясә Хөкүмәте карарлары, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив хокукий актлары, федераль дәрәжәдәге башка норматив хокукий актларда;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актларында;

Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районы Өжем авыл жирлеге уставында.

7. Мониторинг үткәрүгә нигез булып тора:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;
аерым бер хокукий жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү кирәклегә яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары хәбәре;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында, шул исәптән түбәндәгеләрне үз эченә алган мөрәжәгатьләре:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлар регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукий экспертиза бәяләмәсе;

вәкаләтле затлар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә муниципаль актларга коррупциягә каршы эзерләнгән экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, гавами тыңлауларның, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлегә Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә үз компетенциясендә булган мәсьәләләр буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатында, эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг түбәндәгеләргә анализ аша башкарыла:

әлегә нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукий

актларны дөгъвалау эшлэре буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор актлары.

10.Жирле үзидарэ органнарының норматив базасына мониторинг үткэрү, , анализлауны гамэлгэ ашыру шулай ук мониторинг нәтижелэре буенча башкарылган

нормалар ижат итү эше йомгакларын ныгыту максатында, муниципаль берәмлекнең жирле үзидарэ органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә алып барылучы муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11.Мониторингны гамэлгэ ашыру процессын оптимизацияләү өчен, мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда), алар түбәндәгеләрне тәэмин итә:

Россия Федерациясе белешмә-хокукый системаларына контрольга куелган закон һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

Россия Федерациясе белешмә-хокукый системаларының хокукый жайга салу өлкэлэре буенча яңалыклардан мәгълүмат керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамэлгэ ашыру процессын оптимальләштерү максатында, башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланылырга мөмкин.

12.Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны), үзгәртүне яки үз көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмин итү өчен, әлеге нигезләмәнең 9 пункттында күрсәтелгән анализ белән бергә, мониторингны гамэлгэ ашырганда, түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантиялэнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгелэнгән, зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда, жирле үзидарэ органы компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу; ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык; хокук нормаларында коллизия; юридик-техник характердагы хаталар булу; кулланганда, муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу; муниципаль хокукый акты кулланганда, хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу; норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмау; муниципаль

актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13.Федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторинга нәтижәләре буенча муниципаль актларга үзгәрешләр кертүгә китерү очрагы ачыкланганда, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль акт проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14.Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы торса, («Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган прокурор җавабы актларыннан тыш), мониторинг алар кергән көннән 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать иткән затка хәбәр итә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

Ш. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15.Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пункты өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16.Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар мониторинг нәтижәләре турында жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисап аеннан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча хисап тотта.

16.1Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) түбәндәгеләрне үз эненә ала:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрүне башкаручылар турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү вакыты турында мәгълүмат;

хокукый жайга салу предметына кыскача характеристика, мониторинг үткәрүгә нигезләр.

16.2Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) түбәндәгеләрне

үз эченә алырга мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, гамәлдән чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезлэнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17.Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар законнар белән билгелэнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертү өчен жибәрелә.

Өлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган, аңа кертелмәгән муниципаль актлар жибәрелә.

18.Мониторинг нәтижәләре буенча хокукый норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр хәзерләнәргә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19.Мониторинг үткөрү һәм хокукый ижат итү эшчәнлегә өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагында булган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендәге федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплы.

20.Мониторинг йомгаклары буенча тискәре нәтижәләр өчен, шул исәптән гражданның, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.